

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulosottolain 3 luvun 20 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ulosottolakia muutettavaksi muun muassa siten, että valtion vakuusrahastosta annetussa laissa tarkoitettun omaisuudenhoitoyhtiön ei tarvitsisi asettaa ulosottolain mukaista vakuutta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ulosottolaissa on lukuisia säännöksiä asianosaisen velvollisuudesta asettaa vakuus ulosottoasiassa. Esimerkiksi ulosottolain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ulosmittaus saadaan toimittaa, vaikka alioikeuden maksuvelvollisuutta koskevaan päätökseen haetaan muutosta, jollei velallinen aseta panttia tai takausta, niin sanottua torjuntavakuutta, maksettavaksi tuomitusta määrästä. Niin sanottua hakijavakuutta koskevan ulosottolain 7 luvun 16 §:n mukaan turvaamistoimipäätöstä ei saa panna täytäntöön, ellei hakija aseta ulosottomiehelle panttia tai takausta vahingosta, mikä sellaisesta toimenpiteestä voi syntyä vastapuolelle. Myös muun muassa ulosottolain 3 luvun 7 §:n 1 momentissa ja 8 — 10 §:ssä on säännöksiä hakijavakuudesta.

Ulosottolain 3 luvun 20 §:ssä ovat yleiset säännökset siitä, minkälainen ulosottolain edellyttämän vakuuden tulee olla. Pykälän 3 momentissa mainitaan tahot, jotka on vapautettu hakijavakuuden asettamisesta. Kyseisen säännöksen mukaan vakuutta ei vaadita, jos velkojana on valtio tai sen laitos, kansaneläkelaitos, Postipankki, Suomen Pankki, muu julkisen valvonnan alainen pankkilaitos, Helsingin yliopisto, kunta, kuntainliitto, Ahvenanmaan maakunta taikka evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta tai niihin kuuluva seurakunta.

Puheena olevassa ulosottolain säännöksessä ei mainita omaisuudenhoitoyhtiötä. Valtion tai valtion vakuusrahaston omistamien tai hallinnoimien omaisuudenhoitoyhtiöiden perustaminen mahdollistettiin valtion vakuusrahastosta annetun lain muutoksella (857/93). Valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/92) 1 §:ään lisättiin tuolloin uusi 5 momentti, jonka mukaan rahasto voi omistaa tai hallinnoida osakkeita osakeomistuksen perusteella valtion tai rahaston määräysvallassa olevassa osakeyhtiössä, jonka tarkoituksena on valtion tai rahaston tukitoimien kohteena olevan pankin omaisuuden tai vastuiden ostaminen tai muu hankkiminen ja hoitaminen sekä myyminen tai muu luovuttaminen (*omaisuudenhoitoyhtiö*). Sittenkin kyseistä säännöstä on muutettu siten, että sanotunlaisella omaisuudenhoitoyhtiöllä voi olla osakeomistukseen perustuva määräys-

valta toisessa samaa tarkoitusta varten olevassa osakeyhtiössä, jolloin viimeksi mainittu yhtiö on myös omaisuudenhoitoyhtiö.

Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy, jäljempänä Arsenal Oy, sekä muut pankkikriisin yhteydessä syntyneet yhtiöt, joiden tehtävänä on hoitaa niin sanottuja ongelmaluottoja ja niihin liittyviä vakuuksia, ovat toimineet talletuspankkien nimissä, jolloin vakuutta ei ole vaadittu. Esimerkiksi Arsenal Oy on perinyt saatavat talletuspankkina toimivan Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n, jäljempänä SSP, nimissä.

SSP:n toimilupa tullaan lähiaikoina kuitenkin peruuttamaan, jolloin SSP muuttuu Arsenal Oy:n omistamaksi omaisuudenhoitoyhtiöksi. Sanottu omaisuudenhoitoyhtiö olisi ilman lainmuutosta velvollinen asettamaan ulosottolaissa tarkoitetun hakijavakuuden. Vakuus olisi ilmeisesti asetettava myös jo vireillä olevissa ulosotto- ja turvaamistomiasioissa. Koska Arsenal Oy valtion ja valtion vakuusrahaston omistamana omaisuudenhoitoyhtiönä ja SSP Arsenal Oy:n omistamana omaisuudenhoitoyhtiönä ovat verrattavissa julkisen valvonnan alaisiin pankkeihin, ja lisäksi omaisuudenhoitoyhtiöt toimivat tosiasiallisesti valtion vastuulla, ei vakuuden vaatiminen niiltä ole tarkoituksenmukaista.

Omaisuudenhoitoyhtiöitä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 1993:130 vp) asetettiin tavoitteeksi, että yhtiö perii sille siirretyt saatavat ja realisoi sille siirretyn omaisuuden mahdollisimman hyvään hintaan ja mahdollisimman nopeasti. Tämän tavoitteen kannalta järkevää olisi, että sanotunlaiset valtion omistamat omaisuudenhoitoyhtiöt voisivat ryhtyä tarpeellisiin täytäntöönpanotoimiin ja vahingonkorvauskanteisiin ilman hakijavakuuden asettamista.

Tästä syystä ehdotetaan, että ulosottolain 3 luvun 20 §:n 3 momentissa olevaan luetteloon lisättäisiin valtion vakuusrahastosta annetussa laissa tarkoitetut omaisuudenhoitoyhtiöt.

Omaisuudenhoitoyhtiöt on tarkoitettu toimimaan määrääjän. Ennen kuin sanotut yhtiöt lopetetaan selvitystilamenettelyllä, sulauttamisella tai muulla vastaavalla järjestelyllä, on turvattava se, että mahdollisesti myöhemmin ajankohtaistuvat vahingonkorvausvastuut tulevat asianmukaisesti hoidetuksi.

Ulosottolain 3 luvun 20 §:n 3 momentissa

oleva ilmaisu "Postipankki" on vanhentunut, koska Postipankki on lailla 972/87 muutettu Postipankki Oy:ksi. Luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/93) 2 §:n mukaan Postipankki Oy on talletuspankki ja siten luottolaitos. Koska Postipankki Oy nykyään rinnastuu muihin talletuspankkeihin eli muun muassa liikepankkeihin, säästöpankkeihin ja osuuspankkeihin, on Postipankkia koskeva erillismaininta ulosottolain 3 luvun 20 §:n 3 momentissa vanhentunut ja tarpeeton, joten se ehdotetaan poistettavaksi.

Puheena olevan säännöksen ilmaisulla "muu julkisen valvonnan alainen pankkilaitos" ei ole vastinetta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, jossa käytetty ilmaisu "luottolaitos" on merkityssisällöltään edellistä laajempi. Toisaalta taas luottolaitostoiminnasta annetussa laissa oleva määritelmä "talletuspankki" saattaisi tarpeettomasti supistaa hakijavakuudesta vapautettujen piiriä. Koska nykyisin voimassa oleva sanamuoto ei tiettävästi ole aiheuttanut ongelmia ulosottokäytännössä, ei muutosta tältä osin ehdoteta.

Koska kuntainliitot ovat vuoden 1993 alusta muuttuneet kuntayhtymiksi (979/92 ja 365/95), ehdotetaan ulosottolain puheena olevaan säännökseen tehtäväksi myös tätä koskeva korjaus.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitys säilyttäisi ennallaan nykyisen tilanteen, jossa valtion omaisuudenhoitoyhtiö on voinut periä saatavia ilman ulosottolaissa tarkoitettua hakijavakuuden asettamista. Esityksellä ei siten ole taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä virkatyönä. Esitystä valmisteltaessa on oltu yhteydessä seuraaviin tahoihin: valtiovarainministeriö, Arsenal Oy, Suomen Pankkiyhdistys sekä Suomen Kaupunginvoutien yhdistys ry.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti kun se on hyväksytty. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan viimeistään silloin, kun SSP:n pankkitoimilupa lakkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i**ulosottolain 3 luvun 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain 3 luvun 20 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä toukokuuta 1973 annetussa laissa (389/73), seuraavasti:

3 luku
**Yleisiä säännöksiä tuomioiden ja
 päätösten
 täytäntöönpanosta**

20 §

suudenhoitoyhtiö, kansaneläkelaitos, Suomen Pankki, muu julkisen valvonnan alainen pankkilaitos, Helsingin yliopisto, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta taikka evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta tai niihin kuuluva seurakunta.

Vakuutta ei vaadita, jos velkojana on valtio tai sen laitos, valtion vakuusrahastosta annetussa laissa (379/92) tarkoitettu omai-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995.

Helsingissä 8 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Sauli Niinistö*

Laki

ulosottolain 3 luvun 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain 3 luvun 20 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 18 päivänä toukokuuta 1973 annetussa laissa (389/73), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

Yleisiä säännöksiä tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta

20 §

Vakuutta ei vaadita, jos velkojana on valtio tai sen laitos, kansaneläkelaitos, *Posti-pankki*, Suomen Pankki, muu julkisen valvonnan alainen pankkilaitos, Helsingin yliopisto, kunta, kuntainliitto, Ahvenanmaan maakunta taikka evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta tai niihin kuuluva seurakunta.

Vakuutta ei vaadita, jos velkojana on valtio tai sen laitos, *valtion vakuusrahastosta annetussa laissa (379/92) tarkoitettu omaisuushoitoyhtiö*, kansaneläkelaitos, Suomen Pankki, muu julkisen valvonnan alainen pankkilaitos, Helsingin yliopisto, kunta, *kuntayhtymä*, Ahvenanmaan maakunta taikka evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkkokunta tai niihin kuuluva seurakunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995.

